

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ІНФОРМАЦІЇ»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІІІ КУРСУ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 029 – «ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА
ТА АРХІВНА СПРАВА»
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»

КРЕМЕНЧУК 2019

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни
«Теорія інформації» для студентів III курсу денної та заочної форм навчання зі
спеціальності 029 – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» освітнього
ступеня «бакалавр»

Укладач к. філол. н., доц. В. В. Шабуніна

Рецензент к. філол. н., доц. О. М. Тур

Кафедра гуманітарних наук, культури і мистецтва

Затверджено методичною радою Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського

Протокол № _____ від «_____» _____ 2019 р.

Голова методичної ради _____ проф. В. В. Костін

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 Теми та погодинний розклад лекцій і самостійної роботи з навчальної дисципліни	7
2 Перелік тем і питань для самостійного опрацювання.....	8
3 Питання до іспиту.....	20
Список літератури	23

ВСТУП

«Теорія інформації» – навчальна дисципліна, яка в контексті сучасних досягнень наукового й технічного знання посилює світоглядну та теоретичну професійну підготовку бакалаврів зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». У ній висвітлюється загальна кількісна міра інформації, яка не залежить від природи об'єктів; загальні закони передачі, обробки та зберігання інформації, які устанавлюють низку граничних співвідношень, на кшталт: максимальна швидкість передачі інформації, найбільш можливе ефективне кодування сигналів; загальні залежності, що визначають вплив тих чи інших факторів на перетворення, швидкість передачі, втрату й можливість зберігання інформації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є технології роботи з інформацією, аксіоматичні бази, закономірності, способи оптимального кодування й передачі інформації, методи вимірювання й оцінювання різних властивостей (загальних і спеціальних) як інформації взагалі, так і масової зокрема.

Навчальна дисципліна «Теорія інформації» органічно поєднана з такими дисциплінами як «Організація та управління базами даних», «Основи науково-дослідної роботи», «Інформатика та комп'ютерна техніка», «Аналітико-синтетична переробка документної інформації», «Теорія масової комунікації», «Математичний аналіз», «Безпека інформаційних систем».

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія інформації» є формування у студентів цілісного уявлення про навчальну дисципліну, що вивчає закономірності масової інформації, технології роботи з інформацією, методи кодування в інформаційно-телекомунікаційних системах; надання студентам базових теоретичних знань і вироблення практичних навичок для вимірювання й оцінювання різних властивостей інформації під час її створення, збереження, передачі, опрацювання й приймання як ЗМІ, так і суспільством;

розкриття сучасних наукових концепцій і понять інформаційних технологій, методів перетворення та передачі повідомлень; вивчення основних напрямів досліджень у теорії інформації та кодування в інформаційних системах, оволодіння методами кодування та декодування сигналів, оптимального їх виявлення та приймання, обробки та захисту інформації при наявності завад, управління потоками в інформаційних мережах.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія інформації» є надання знань щодо технології роботи з інформацією; моделей і методів перетворення повідомлень і сигналів; суті й основних прийомів кодування та декодування в інформаційно-телекомунікаційних системах; ознайомлення студентів із основними видами інформації; методами вимірювання й оцінювання загальних та спеціальних властивостей інформації; аналізування масово-інформаційної діяльності, осмислення закономірностей функціонування масової інформації в суспільстві; формування навичок практичної роботи з науковою літературою, нормативно-правовими актами; вироблення вмінь застосовувати набуті теоретичні знання у сфері захисту інформації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність категорії «інформація» та її властивості;
- історичні засади розвитку теорії інформації та практики кодування;
- кількісні характеристики та методи оцінки кількості інформації в повідомленнях;
- основні визначення, поняття й операції теорії інформації;
- базові закони теорії інформації; основні концепції теорії інформації;
- характеристики дискретних і неперервних джерел інформації;
- методи побудови різних кодів;
- технології кодування інформації;
- методи оцінки втрат інформації при передаванні по каналах зв'язку, технологію компресії інформації;
- галузі застосування й основні прикладні аспекти теорії інформації;

- основні види й потоки суспільної інформації;
- особливості функціонування масової інформації в суспільстві.

уміти:

- логічно та послідовно відтворювати засвоєний матеріал, використовувати під час відповіді схеми, діаграми тощо;
- оцінювати інформацію в кількісному та якісному розумінні;
- підраховувати кількість інформації у повідомленні;
- визначати інформативність дискретних і безперервних джерел повідомлень;
- аналізувати пропускну здатність каналу зв'язку та визначати швидкість передачі інформації;
- оцінювати кількісні втрати інформації при передаванні сигналів по реальних каналах зв'язку;
- здійснювати вибір, оцінку та розроблення структур інформаційних систем, мереж та їх елементів для ефективної передачі та зберігання інформаційних об'єктів;
- використовувати знання, вміння та навички для теоретичного і практичного освоєння прийомів кодування інформації в системах зв'язку;
- планувати, організовувати, реалізовувати, презентувати відповідні наукові й управлінські дослідження, використовуючи сучасну методологію та інформаційні технології;
- визначати інформаційні властивості повідомлення ЗМІ;
- проводити кількісний і якісний інформаційний аналіз повідомлення ЗМІ;
- адаптувати заплановане для публікування повідомлення до інформаційних потоків ЗМІ та інформаційного простору держави.

Методичні вказівки складаються з п'яти частин: вступу, тем і погодинного розкладу лекцій і самостійної роботи з дисципліни «Теорія інформації», переліку тем і питань для самостійного опрацювання, питань до іспиту, списку літератури.

1 ТЕМИ ТА ПОГОДИННИЙ РОЗКЛАД ЛЕКЦІЙ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ пор.	Тема	Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Кільк. год. (лекц.)	Кільк. год. СРС	Кільк. год. (лекц.)	Кільк. год. СРС
1	2	3	4	5	6
1	Основні концепції теорії інформації	4	8	—	—
2	Властивості інформації та їх вимірювання й оцінювання	4	8	—	—
3	Якість інформації	4	7	—	—
4	Складність інформації	4	8	—	—
5	Види й потоки масової інформації в суспільстві	4	8	—	—
6	Функціонування масової інформації в суспільстві	2	6	—	—
7	Методи аналітико-синтетичного опрацювання документів	4	6	—	—
8	Автоматизовані технології збору, опрацювання й розповсюдження інформації	4	6	—	—
9	Специфічні властивості масової інформації	4	8	—	—
10	Інформаційний простір держави	2	5	—	—
11	Інформаційна безпека держави	4	5	—	—
Усього годин за V семестр:		22	75	—	—

2 ПЕРЕЛІК ТЕМ І ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1 Основні концепції теорії інформації

Поняття інформації. Інформація як філософська категорія і соціально-політичне явище. Кількісні і якісні показники інформації. Рух інформації. Історія розвитку теорії інформації. Методологічні засади теорії інформації. Будова повідомлення. Концепції теорії інформації. Кодування інформації. Способи оптимальної передачі інформації. Носії інформації, їх види.

Запитання для самоперевірки

1. Що таке інформація?
2. Як передавалася інформація в суспільстві в докібернетичний період?
3. На основі чого виникла сучасна теорія інформації?
4. Як виникла класична (імовірнісна) теорія інформації? Чому її пов'язують з ім'ям К. Шеннона?
5. Результатом яких досліджень стало виникнення алгоритмічної та семантичної концепцій теорії інформації?
6. На чому ґрунтуються новітні концепції теорії інформації?
7. Які розділи містить теорія інформації на сучасному етапі?
8. З яких підсистем складається кібернетична система?
9. У чому суть класичної схеми передачі повідомлення?
10. Сформулюйте аксіоми сучасної теорії інформації, що не залежать від різних концепцій.
11. Розкрийте зміст законів сучасної теорії інформації.
12. У яких одиницях вимірюють інформацію?
13. Що таке повідомлення? Яка будова повідомлення?
14. Яку структуру має незначове повідомлення?
15. Яка структура знакового (вербального) повідомлення з позиції логіки?
16. З чого складається внутрішня структура слова, речення?

17. Яка структура знакового (вербального) повідомлення з позиції лінгвістики?
18. У чому суть семантичної концепції теорії інформації?
19. Чим характеризується алгоритмічна концепція теорії інформації?
20. На чому базується ймовірнісна (класична) концепція теорії інформації?
21. Яку мету переслідують під час кодування інформації? Які способи оптимального кодування інформації використовують?
22. Чим характеризується канал передачі інформації? Які є канали?
23. Які є види носіїв інформації?

Література: [1, с.3–107; 2, с.3–252; 3, с. 3–50; 4, с.3–105; 5, с.3–370; 7, с.3–197].

2 Властивості інформації та їх вимірювання й оцінювання

Визначення кількості інформації. Методи вимірювання кількості інформації в різних концепціях теорії інформації. Методи оцінювання кількості знакової / незнакової інформації.

Новизна інформації. Інструменти оцінювання новизни інформації (банки інформації – тезауруси). Види нової інформації. Оцінювання ступеня новизни знакової / незнакової інформації. Програми-компаратори.

Запитання для самоперевірки

1. Чи можливо в наш час виміряти кількість інформації? Як?
2. У чому полягає специфіка методів оцінювання інформації?
3. Назвіть загальні принципи оцінювання інформації.
4. Як відбувається оцінювання кількості незнакової інформації?
5. На основі чого можна здійснювати оцінювання кількості інформації в повнозначних словах?
6. Чому оцінка кількості інтегральної реченнєвої інформації відіграє особливу роль?
7. Як оцінюють сюжетну інформацію?
8. Що таке новизна інформації? Що є одиницями оцінювання кількості нової інформації?

9. Що може виступати банком інформації?
10. Які є види нової інформації?
11. Яку інформацію називають новою знаковою, реченнєвою, контекстною, реципієнтською, суспільною?
12. Як оцінюють ступінь новизни знакової інформації?
13. Як проходить оцінювання ступеня новизни реченнєвої (синтаксичної) інформації?
14. Як оцінюють ступінь новизни контекстної інформації?
15. У який спосіб оцінюють новизну реципієнтської інформації?
16. Коли відбувається оцінювання ступеня новизни суспільної інформації?
17. Яка процедура оцінювання новизни незнакової інформації?

Література: [6, с. 3-105; 7, с.3–197; 8, с.3–127; 9, с. 3–260; 10, с. 3–209].

3 Якість інформації

Реальна, нереальна (псевдореальна й ірреальна) та невизначена інформація. Цінність інформації. Дискретне двозначне вимірювання цінності. Недискретне багатозначне вимірювання цінності. Інформаційний шум. Практичне застосування критерія цінності в ЗМІ. Достовірність інформації. Вимірювання достовірності інформації. Практичне застосування в ЗМІ (коректура й передача повідомлень каналами зв'язку).

Запитання для самоперевірки

1. Як класифікують інформацію щодо якості?
2. Яким нормам повинна відповідати інформація?
3. Як визначають якість повідомлення?
4. Що таке псевдоінформація, параінформація, метаінформація?
5. Яка інформація в повідомленні вважається цінною?
6. Як визначають цінність інформації?
7. У чому суть вимірювання цінності інформації за багатозначною методикою?
8. Що таке інформаційний шум?

9. Які виділяють типи спотворень інформації?

10. Які критерії якості повідомлень можна застосовувати для оцінки тексту при проведенні коректури?

11. Які є способи підвищення достовірності при передачі інформації?

Література: [1, с.3–107; 2, с.3–252; 3, с. 3–50; 4, с.3–105; 5, с.3–370; 7, с.3–197].

4 Складність інформації

Методи визначення складності інформації. Основні види складності. Інструментальна база визначення складності. Визначення складності повідомлень в автоматизованому режимі. Компресованість інформації. Структура знакового повідомлення з позиції компресованості інформації. Компресування знакової / незнакової інформації. Ступінь компресованості інформації. Програмні засоби компресування вербальної та невербальної інформації. Розширення інформації. Ступінь розширеності інформації.

Запитання для самоперевірки

1. Якими методами визначають складність інформації?

2. Які є основні види складності?

3. Як визначається складність інформації в незнакових повідомленнях?

4. Чи однаково проходить визначення синтаксичної складності інформації для україномовних і англомовних текстів?

5. Що таке компресованість інформації?

6. У чому сутність компресування знакової та незнакової інформації?

7. Що передбачає розширення інформації?

8. Як визначити ступінь розширеності інформації?

9. Як визначають складність повідомлень в автоматизованому режимі?

10. Яка структура знакового повідомлення з позиції компресованості інформації?

11. Як визначити ступінь компресованості інформації?

12. Які існують програмні засоби компресування вербальної та невербальної інформації?

Література: [6, с. 3-105; 7, с.3–197; 8, с.3–127; 9, с. 3–260; 10, с. 3–209].

5 Види й потоки масової інформації в суспільстві

Види суспільств з позиції циркулювання в них масової інформації. Основні види інформації в суспільстві. Мова як основний носій і засіб кодування та передачі інформації в суспільстві. Традиційні системи письма. Види нетрадиційних систем письма: транскрибування, транслітерування, стенографування, системи письма для незрячих, мова жестів, криптографування, азбука Морзе, цифрові (комп'ютерні) системи письма. Інформаційна надлишковість мови. Тексти як реалізація повідомлення певною системою письма. Основні потоки інформації в інформаційному суспільстві. Потужність потоків інформації. Збір й опрацювання потоків інформації. Державні органи, відповідальні за опрацювання інформації в суспільстві. Регулювання потоків інформації. Інформація як продукт споживання, товар і засіб виробництва. Собівартість, вартість і ціна інформації.

Запитання для самоперевірки

1. Які розрізняють види суспільств з позиції циркулювання в них масової інформації?
2. Які джерела отримання інформації використовують ці суспільства?
3. Які основні види інформації використовують в суспільстві?
4. Що є основним способом кодування інформації в суспільстві?
5. Які існують види письма?
6. Які критерії використовують для оцінювання якості графіки?
7. За якою формулою підраховують оптимальність алфавіту?
8. За якою формулою визначають надлишковість графіки?
9. Що таке транскрибування?
10. Які позначення використовують для звукового, інтонаційного транскрибування?
11. Що таке транслітерування?
12. У чому сутність стенографування?

13. Що передбачає система письма для незрячих?
14. Що таке мова жестів? З яких компонентів вона складається?
15. Що таке криптографування? З яких процесів воно складається? Які є методи криптографування?
16. Як відбувається кодування знаків у азбуці Морзе?
17. Які є цифрові системи письма?
18. У який спосіб відбувається передача інформації за допомогою мови?
19. Які потоки масової інформації виділяють в інформаційному суспільстві?
20. Якими показниками характеризуються висхідні / низхідні потоки інформації?
21. Як вимірюється потужність потоку інформації?
22. Чим інформація відрізняється від традиційних товарів?

Література: [5, с. 3–370; 7, с. 2–200].

6 Функціонування масової інформації в суспільстві

Адаптація класичної схеми передачі повідомлення до наявності ЗМІ в індустріальному й інформаційному суспільстві. Матеріальні носії інформації та їх види. Документ як засіб збереження інформації. Види документів та їх характеристики. Основні види масової інформації. Основні джерела отримання інформації в інформаційному суспільстві. Депозитарії інформації (архіви, бази даних). Методи створення повідомлень. Методи аналізу й синтезу інформації. Тексти як реалізація повідомлень певною мовою. Тексти монологічні, діалогічні, полілогічні. Правила побудови повідомлення.

Запитання для самоперевірки

1. У чому полягає адаптація класичної схеми передачі повідомлення до наявності ЗМІ в індустріальному й інформаційному суспільстві?
2. Схарактеризуйте основні види масової інформації в суспільстві.
3. Які види масової інформації виділяють за тематикою, за жанрами?
4. Схарактеризуйте основні джерела отримання інформації.

5. Зазначте паперові загальнодоступні джерела інформації та з обмеженим доступом.
6. Перерахуйте електронні писемні джерела загального та обмеженого доступу.
7. Які методи використовують під час створення повідомлень?
8. Що таке композиція повідомлення? Що виступає композиційними одиницями в повідомленні?
9. Схарактеризуйте основні види композиційної структури повідомлення.
10. Який тип композиції називають архівним, гіпертекстовим, комбінованим?
11. Які унормовані композиційні шаблони постійно використовують під час написання повідомлень?
12. Назвіть основні правила композиційної побудови повідомлень.

Література: [6, с. 3–105; 7, с. 2–200].

7 Методи аналітико-синтетичного опрацювання документів

Поняття про аналітико-синтетичне опрацювання документів. Бібліографування. Індексування. Анотування. Реферування. Інформаційний пошук. Коректура. Редагування. Переклад. Готування оглядів.

Запитання для самоперевірки

1. Що передбачає аналітико-синтетичне опрацювання документів?
2. Що таке бібліографування? Які є системи бібліографування?
3. Який вид аналітико-синтетичного опрацювання текстів документів називають індексуванням?
4. Що таке інформаційно-пошукова мова?
5. Що передбачає інформаційний пошук?
6. Що таке анотування? Наведіть приклад анотації науково-навчального джерела.
7. У чому суть реферування?
8. Що таке коректура? Коли виникає потреба в проведенні коректури?

9. Як здійснюється редагування документа? Яких норм треба дотримуватися?

10. У чому суть перекладу тексту з однієї мови на іншу?

11. Для чого призначені системи комп'ютерного перекладу?

12. Як проходить готування оглядів?

Література: [7, с. 2–200; 10, с. 2–210].

8 Автоматизовані технології збору, опрацювання й розповсюдження інформації

Комп'ютерні автоматизовані системи для опрацювання вербальної та невербальної інформації. Комп'ютерні мережі як інструмент збору, збереження й розповсюдження інформації.

Запитання для самоперевірки

1. Які існують автоматизовані технології опрацювання інформації?
2. Які є комп'ютерні автоматизовані системи для опрацювання вербальної та невербальної інформації в ЗМІ?
3. Які основні сервіси має глобальна (світова) комп'ютерна мережа Інтернет?
4. Які є поширені автоматизовані технології збору, опрацювання й розповсюдження інформації?

Література: [7, с. 2–200; 9, с. 3–260].

9 Специфічні властивості масової інформації

Репрезентативність інформації. Достовірність інформації при коректурі та при передачі повідомлень в Інтернет. Достатність інформації. Доступність інформації (ступені конфіденційності та права доступу до неї). Тривалість генерування (створення) й своєчасність надходження інформації отримувачеві. Точність і зрозумілість інформації; їх обернена залежність. Необхідність адаптації планованих до опублікування повідомлень до стану інформаційних потоків, інформаційного простору держави та її правових норм. Старіння

масової інформації. Залежність ступеня старіння інформації від часу. Вплив на отримувачів.

Культура споживання інформації суспільством. Етапи засвоєння інформації. Види розуміння інформації (лінгвістичне, когнітивне й прагматичне). Підготовка отримувачів і споживачів інформації. Функції масової інформації в суспільстві. Роль масової інформації у формуванні соціальних і культурних цінностей суспільства.

Запитання для самоперевірки

1. Які властивості масової інформації належать до специфічних?
2. Що таке репрезентативність?
3. Які види масової інформації можна виділити за репрезентативністю?
4. Що таке достатність інформації?
5. Яка інформація вважається достатньою?
6. У яких аспектах розглядається доступність інформації?
7. Що таке конфіденційність інформації?
8. Які два аспекти має оперативність подання інформації?
9. Які виділяють види точності інформації під час сприймання повідомлення?
10. Зазначте типові чинники, що порушують комунікативну точність повідомлення.
11. Схарактеризуйте лінгвістичний аспект точності повідомлення.
12. Що таке зрозумілість інформації? Як вона залежить від точності?
13. Як впливає складність повідомлення на його розуміння?
14. Що таке старіння інформації?
15. Яка причина старіння інформації?
16. Що таке розсіювання інформації?
17. Назвіть функції масової інформації.
18. Схарактеризуйте етапи споживання інформації.

Література: [1, с. 3–107; 7, с. 2–200].

10 Інформаційний простір держави

Державні органи керування інформаційним простором держави. Внутрішня й зовнішня інформаційна політика держави. Пріоритетні завдання інформаційної політики держави. Правові засади керування інформаційним простором держави в періоди стабільності й нестабільності.

Запитання для самоперевірки

1. Що таке інформаційний простір держави?
2. Які органи керування інформаційним простором діють в Україні?
3. Зазначте основні принципи інформаційних відносин в Україні.
4. Назвіть головні напрями й способи інформаційної політики держави.
5. Схарактеризуйте пріоритетні завдання інформаційної політики держави.
6. Які законодавчі акти регулюють інформаційний простір нашої держави?
7. Які складові інформаційної політики держави?
8. Визначте правові засади керування інформаційним простором держави в періоди стабільності й нестабільності.

Література: [4, с.3–105; 7, с. 2–200].

11 Інформаційна безпека держави

Масова інформація як основний інструмент формування інформаційної безпеки держави. Інформаційні війни в періоди політичної стабільності й нестабільності. Методи забезпечення інформаційної безпеки держави.

Запитання для самоперевірки

1. Що таке інформаційна безпека?
2. Які компоненти містить інформаційна безпека?
3. З якою метою ведуться інформаційні війни?
4. Які найбільш поширені способи ведення інформаційних війн?
5. Які є моделі ведення інформаційної війни?
6. Які є види інформаційної зброї?
7. За допомогою яких методів досягають інформаційної безпеки в державі?

Література: [5, с.3– 370; 7, с. 2–200].

З ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Поняття інформації. Інформація як філософська категорія і соціально-політичне явище
2. Кількісні і якісні показники інформації
3. Рух інформації
4. Історія розвитку теорії інформації
5. Методологічні засади теорії інформації
6. Будова повідомлення
7. Основні концепції теорії інформації
8. Кодування інформації
9. Способи оптимальної передачі інформації
10. Носії інформації, їх види.
11. Визначення кількості інформації. Методи вимірювання кількості інформації в різних концепціях теорії інформації
12. Методи оцінювання кількості знакової / незнакової інформації
13. Новизна інформації. Інструменти оцінювання новизни інформації (банки інформації – тезауруси)
14. Види нової інформації
15. Оцінювання ступеня новизни знакової / незнакової інформації. Програми-компаратори
16. Реальна, нереальна (псевдореальна й ірреальна) та невизначена інформація
17. Цінність інформації
18. Дискретне двозначне вимірювання цінності
19. Недискретне багатозначне вимірювання цінності
20. Інформаційний шум
21. Практичне застосування критерія цінності в ЗМІ
22. Достовірність інформації. Вимірювання достовірності інформації

23. Практичне застосування критерія достовірності інформації в ЗМІ (коректура й передача повідомлень каналами зв'язку).
24. Методи визначення складності інформації
25. Основні види складності інформації
26. Інструментальна база визначення складності
27. Визначення складності повідомлень в автоматизованому режимі
28. Компресованість інформації. Структура знакового повідомлення з позиції компресованості інформації
29. Компресування знакової / незнакової інформації. Ступінь компресованості інформації
30. Програмні засоби компресування вербальної та невербальної інформації
31. Розширення інформації. Ступінь розширеності інформації.
32. Види суспільств з позиції циркулювання в них масової інформації
33. Мова як основний носій і засіб кодування та передачі інформації в суспільстві
34. Традиційні системи письма
35. Види нетрадиційних систем письма
36. Інформаційна надлишковість мови
37. Тексти як реалізація повідомлення певною системою письма
38. Основні потоки інформації в інформаційному суспільстві. Потужність потоків інформації. Регулювання потоків інформації
39. Збір й опрацювання потоків інформації
40. Державні органи, відповідальні за опрацювання інформації в суспільстві
41. Інформація як продукт споживання, товар і засіб виробництва
42. Собівартість, вартість і ціна інформації.
43. Адаптація класичної схеми передачі повідомлення до наявності ЗМІ в індустріальному й інформаційному суспільстві
44. Матеріальні носії інформації та їх види
45. Документ як засіб збереження інформації. Види документів та їх характеристики

46. Основні види масової інформації
47. Основні джерела отримання інформації в інформаційному суспільстві
48. Депозитарії інформації (архіви, бази даних)
49. Методи створення повідомлень. Методи аналізу й синтезу інформації
50. Тексти як реалізація повідомлень певною мовою. Тексти монологічні, діалогічні, полілогічні. Правила побудови повідомлення.
51. Поняття про аналітико-синтетичне опрацювання документів
52. Бібліографування. Індекссування. Анотування. Реферування. Переклад. Інформаційний пошук. Коректура Редагування. Готування оглядів.
53. Комп'ютерні автоматизовані системи для опрацювання вербальної та невербальної інформації
54. Комп'ютерні мережі як інструмент збору, збереження й розповсюдження інформації
55. Специфічні властивості масової інформації
56. Репрезентативність інформації
57. Достовірність інформації при коректурі та при передачі повідомлень в Інтернет
58. Достатність інформації
59. Доступність інформації
60. Тривалість генерування й своєчасність надходження інформації отримувачеві
61. Точність і зрозумілість інформації; їх обернена залежність.
62. Необхідність адаптації планованих до опублікування повідомлень до стану інформаційних потоків, інформаційного простору держави та її правових норм
63. Старіння масової інформації. Залежність ступеня старіння інформації від часу. Вплив на отримувачів
64. Культура споживання інформації суспільством
65. Етапи засвоєння інформації
66. Види розуміння інформації (лінгвістичне, когнітивне й прагматичне)

- 67. Підготовка отримувачів і споживачів інформації
- 68. Функції масової інформації в суспільстві. Роль масової інформації у формуванні соціальних і культурних цінностей суспільства.
- 69. Державні органи керування інформаційним простором держави
- 70. Внутрішня й зовнішня інформаційна політика держави
- 71. Пріоритетні завдання інформаційної політики держави
- 72. Правові засади керування інформаційним простором держави в періоди стабільності й нестабільності.
- 73. Масова інформація як основний інструмент формування інформаційної безпеки держави
- 74. Інформаційні війни в періоди політичної стабільності й нестабільності
- 75. Методи забезпечення інформаційної безпеки держави.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Безруков В. В. Теорія інформації : навч. посіб. / В. В. Безруков, В. Я. Кізяков, В. І. Профатілов. – Дніпропетровськ : ДИИТ : ДДТУЗТ, 2001. – 110 с.
2. Жураковський Ю. П. Теорія інформації та кодування : підруч. / Ю. П. Жураковський, В. П. Полторак. – К. : Вища школа, 2001. – 255 с.
3. Іващенко П. В. Основи теорії інформації : навч. посіб. / П. В. Іващенко. – Одеса : ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2015. – 53 с.
4. Кожевников В. Л. Теорія інформації та кодування : навч. посібник / В. Л. Кожевников, А. В. Кожевников. – Д. : Нац. гірничий ун-т, 2011. – 108 с.
5. Кузьмін І. В. Основи теорії інформації та кодування : підручник / І. В. Кузьмін, І. В. Троцишин, А. І. Кузьмін, В. О. Кедрус, В. Р. Любчик ; За ред. І. В. Кузьмін. – 3-тє вид. – Хмельницький : ХНУ, 2009. – 373 с.
6. Курко А. М. Введення в теорію інформації : посібник до вивчення дисципліни «Теорія інформації» / А. М. Курко, В. Я. Решетняк. – Тернопіль : Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя, 2017. – 108 с.
7. Партико З. В. Теорія масової інформації : конспект курсу лекцій. – К., 2004. – 200 с.
8. Решетник В. Я. Введення в теорію інформації : навч. посіб. / В. Я. Решетник. – Тернопіль : ТДТУ, 2002. – 130 с.
9. Сорока Л. С. Основи теорії інформації : навч. посіб. / Л. С. Сорока. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2007. – 264 с.
10. Тулякова Н. О. Теорія інформації : навч. посіб. / Н. О. Тулякова. – Суми : СумДУ, 2008. – 212 с.

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни
«Теорія інформації» для студентів III курсу денної та заочної форм навчання зі
спеціальності 029 – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» освітнього
ступеня «бакалавр»

Укладач к. філол. н., доц. В. В. Шабуніна

Відповідальний за випуск завідувач кафедри гуманітарних наук, культури і
мистецтва В. І. Маслак

Підп. до др. _____. Формат 60x84 1/16. Папір тип. Друк ризографія.
Ум. друк. арк. _____. Наклад _____ прим. Зам. № _____. Безкоштовно.

Видавничий відділ
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського
вул. Першотравнева, 20, м. Кременчук, 39600

Рецензія
на методичні вказівки щодо самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Теорія інформації»
для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання
зі спеціальності 029 – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
освітнього ступеня «бакалавр»

Методичні вказівки написані на належному науково-методичному рівні. Їх мета – формування у студентів цілісного уявлення про навчальну дисципліну, що вивчає закономірності масової інформації, технології роботи з інформацією, методи кодування в інформаційно-телекомунікаційних системах; надання студентам базових теоретичних знань і вироблення практичних навичок для вимірювання й оцінювання різних властивостей інформації під час її створення, збереження, передачі, опрацювання й приймання як ЗМІ, так і суспільством; розкриття сучасних наукових концепцій і понять інформаційних технологій, методів перетворення та передачі повідомлень; вивчення основних напрямів досліджень у теорії інформації та кодування в інформаційних системах, оволодіння методами кодування та декодування сигналів, оптимального їх виявлення та приймання, обробки та захисту інформації при наявності завад, управління потоками в інформаційних мережах.

Пропоновані методичні вказівки призначені для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання зі спеціальності 029 – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» освітнього ступеня «бакалавр».

Навчальне видання складається з п'яти частин: вступу, тем і погодинного розкладу лекцій і самостійної роботи з дисципліни «Теорія інформації», переліку тем і питань для самостійного опрацювання, питань до іспиту, списку літератури.

Методичні вказівки заслуговують позитивної оцінки, їх можна рекомендувати до друку.

Рецензент

доц. О. М. Тур

Витяг із протоколу № 1
засідання кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва

від 28 серпня 2019 р.

Присутні: усі члени кафедри

СЛУХАЛИ: доц. Шабуніну В. В. про методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія інформації» для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання зі спеціальності 029 – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» освітнього ступеня «бакалавр».

УХВАЛИЛИ: Рекомендувати до друку методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія інформації» для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання зі спеціальності 029 – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» освітнього ступеня «бакалавр».

Завідувач кафедри

проф. Маслак В. І.

Секретар кафедри

доц. Бутко Л. В.

Витяг з протоколу № _____
засідання науково-методичної ради факультету права,
гуманітарних і соціальних наук

від «__» _____ 2019 р.

Присутні: усі члени науково-методичної ради факультету

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Про рекомендацію до друку методичних вказівок щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія інформації» для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання зі спеціальності 029 – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» освітнього ступеня «бакалавр», які підготувала до друку доцент кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва Шабуніна В.В. (Інформація секретаря НМР ФПГіСН Тур О. М.).

СЛУХАЛИ: секретаря НМР ФПГіСН доц. Тур О. М. про методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія інформації» для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання зі спеціальності 029 – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» освітнього ступеня «бакалавр», які підготувала до друку доцент кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва Шабуніна В. В.

УХВАЛИЛИ: Рекомендувати до друку методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія інформації» для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання зі спеціальності 029 – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» освітнього ступеня «бакалавр», які підготувала до друку доцент кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва Шабуніна В. В.

Голова НМР факультету

доц. О. В. Літвінова

Секретар

доц. О. М. Тур